

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام دبیر/آموزگار: کرم فر نام کلاس:	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه سه کارشناسی بخش ارزشیابی تحصیلی دبیرستان غیر دولتی ابن سینا نام درس: فارسی (۳) پایه: دوازدهم صفحه: ۶ مدت امتحان: ۹۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/ /	
سال تحصیلی: دی ماه ۰۰-۰۱ شماره دانش آموزی: تعداد صفحه: نمره کتبی نمره شفاهی-علی جمع باحروف نام و نام خانوادگی مصحح: امضاء		بارم ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۲۵
	ردیف الف قلمرو فکری (۸نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (۴ نمره) ۱- مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی ۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ۳- به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را. ۴- آن لحظه که تو را به درگاه حق تجلی و قرب باشد. ۵- در نیابد حال پخته هیچ خام. ۶- بفکن ز پی این اساس تزویر. ۷- از سربکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبوداورند. ۸- فراش باد صبارا گفته تافرش ز مردین بگسترد. ب درک مطلب ۴(نمره) ۹- بیت «عاشقان کشتگان معشوقند / بر نیاید ز کشتگان آواز» با کدام بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟ الف) این همه ناله های من نیست زمن همه ازوست / کز مدد لعل لبش بی دل و بی زبان شدم ب) باتیر غمت لب به شکایت نگشودم / از کشتهٔ شمشیر تو آواز نیاید ج) کشتهٔ معشوق را درد نباشد که خلق / زنده به جانند و ما زنده به تاثیر او د) لالند عارفان تو از شرح چند و چون / از معرفت خبر نشد آن را که لال نیست ۱۰- شاعر در همهٔ ابیات به جز بیت به بی عدالتی و وضع نابسامان دستگاه حکومت اشاره کرده است. الف) گفت: نزدیک است والی را سرای آن جاشویم / گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست ب) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست ج) گفت آگه نیستی کز سر در افتاد ت کلاه / گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست د) گفت می باید تو را تا خانهٔ قاضی برم / گفت: رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست	

	۱۱- بیت زیر بیانگر کدام ویژگی جوامع استبدادی است؟	
۰/۵	گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» / گفت: «پوسیده‌است جز نقشی ز پود و تار نیست»	
۰/۵	۱۲- با توجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. از سیم به سربیکی کُله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند، «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند» الف) منظور شاعر از کُله خود سیمین چیست؟ ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می‌کند؟	
۰/۵	۱۳- با توجه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» به نظر فرخی کدام ملت هادر گذر روزگار، فراموش خواهند شد؟	
۰/۵	۱۴- با توجه به بیت «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد» الف) منظور از «ماهی» چیست؟ ب) ترکیب «روزش دیر شد» چه مفهومی دارد؟	
۰/۵	۱۵- مفهوم بیت زیر چیست؟ «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»	
۰/۵	۱۶- در عبارت «به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.» الف) عبارت «چون به درخت گل رسم» بیانگر کدام حال عرفانی است؟ ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟	
۰/۵	۱۷- مفهوم بیت زیر چیست؟ «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان»	
۰/۵	قلمرو زبانی (۷نمره) ۱۸- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. در <u>نفیر</u> مردوزن نالیده‌اند از سر بکش این سپید <u>معجر</u> زین بی خردان <u>سفله</u> بستان / داد دل مردم خردمند <u>وظیفه</u> روزی به خطای منکر نبرد گفت از بهر <u>غرامت</u> جامه‌ات بیرون کنم	
۱/۵	۱۹- در میان گروه کلمات زیر، نادرستی املائی را بیابید و تصحیح کنید. صفوت آدمیان- بهر مکاشفت- خوان نعمت- غوغا و فریب- حوضه ادیب بزرگ- تزرع و زاری- غایت عشق-	

	بنای تزویر - شیرارقند - حدومجازات	
۱	۲۰- باتوجه به معنا، املاى صحيح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید	
۰/۵	الف) عاكفان كعبه جلالش به تقصير عبادت معترف و واصفان حليّه جمالش به تحيّر (منسوب - منصوب) ب) تابستان وصال، درست به هنگام، می آمد و ما را از (قربت - غربت) زندان شهر به میهن دامن گسترمان، کویر می برد	
۰/۵	۲۱- در عبارت «نخم خرمایی به یمن تربیتش نخل باسق گشته» الف: چه واژه ای حذف شده است؟ ب: به چه قرینه ای؟	
۰/۵	۲۲- مورد حذف شده را در بیت «فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند، مثل من است » بیابید و بنویسید حذف به چه قرینه ای صورت گرفته است؟	
۰/۵	۲۳- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.	
۰/۵	الف) <u>سینه</u> خواهم شرحه شرحه از فراغ / تابگویم شرح در داشتیاق ب) محبت چون به غایت رسد آن را <u>عشق</u> خوانند	
۰/۵	۲۴- در بیت «تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر، چهر دل بند» الف) ضمیر «ت» مضاف الیه کدام کلمه است؟ ب) در مصراع اول، نهاد کدام است؟	
۰/۵	۲۵- تفاوت معنایی «نیست» را در دو مصراع زیر بررسی کنید. «آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد»	
۰/۵	۲۶- نقش دستوری کلمات مشخص شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست است؟ الف) <u>فراش باد صبا</u> را گفته (مفعول) ب) <u>بگرای چو ازدهای</u> گرز (متمم)	
۰/۵	۲۷- در عبارت: «گفت: به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را. چون رسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.» الف: نوع حرف " را " چیست؟ ب- در کجا جهش ضمیر صورت گرفته است، جایگاه اصلی ضمیر کجاست؟	
۰/۵	ج- فعل گفت گذرا به مفعول است. مفعول آن چیست؟	
۰/۵	۲۸- در عبارت زیر، یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید. «در حیات چادر زدیم، و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به اتاق بکشاند.»	

	قلمرو ادبی (۵نمره)	
۰/۵	۲۹- در جمله های زیر، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) «پرده هایش پرده های ما درید» ب) «بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»	
۰/۵	۳۰- در عبارات زیر، قسمت های مشخص شده چه آرایه ای دارند؟ الف) آتش عشق، او را چنان گرداند که همه جهان آتش ببند. ب) ای مهربان تراز برگ در بوسه های باران	
۰/۵	۳۱- در بیت زیر کدام واژه ها در مفهوم نمادین به کار رفته است؟ مفهوم آن ها را بنویسید؟ «ای مرغ سحر عشق ز پروانه پیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»	
	۳۲- نوع آرایه های به کار رفته در گروه «الف» را از میان آرایه های گروه «ب» انتخاب کنید. (یک آرایه در گروه ب افزون تر است) الف) (الف) ب) (ب)	
۰/۵	الف- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق ب- بدان که از جمله نام های حسن، یکی جمال است و یکی کمال سجع مجاز	
۰/۵	۳۳- در کدام یک از ابیات زیر آرایه ی اسلوب معادله و در کدام یک حسن تعلیل به کار رفته است؟ الف) تو قلب فسرده زمینی / از درد ورم نموده یک چند ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر، زبان را مشتری جز گوش نیست	
۰/۵	۳۴- بین کلمات مشخص شده در بیت زیر کدام آرایه ی ادبی مشاهده می شود؟ نوع آن را مشخص کنید؟ «کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند»	
۰/۵	شعر حفظی (۲نمره) ۳۵- ابیات زیر را کامل کنید. الف - . از پای تا سرت همه نور خدا شود ب - تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۰/۵	
۰/۵	ج - گزینه مناسب این مصراع کدام است " کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی " ۰/۵	
۰/۵		
۰/۵		

۰/۵	۱- آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی ۲- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ۳- گر نور عشق حق به دل و جانت او فتد ۴- وجه خدا اگر شودت منظر نظر د- از بین واژه های به هم ریخته زیر دو مصراع از دو بیت جداگانه را مرتب نماید ۰/۵ (بکوش ، ای پسر، ادیب ، در مکتب ، زیر و زبر شود ، بنیاد ، که ، شوی ، حقایق ، پیش ، هستی ، روزی ، پدر ، هان ، تو چو ، عشق)	
صفحه 2	نام درس:	نام و نام خانوادگی:
	ایران توننه توشه ای برای موفقیت	

نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام ویرا آموزگار: کرم فر		مدیریت آموزش و پرورش ناحیه سه کارشناس بخش ارزشیابی تحصیلی دبیرستان غیر دولتی ابن سینا		نام درس: فارسی (۳) پایه: دوازدهم صنف: ۶		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱	
سال تحصیلی: دی ماه ۱۴۰۰-۰۱ شماره دانش آموزی:		نمره کلی نمره ثانوی-۳ جمع با درون امضاء		تعداد صفحه:		نام و نام خانوادگی مصحح:	
بارم	ردیف	الف قلمرو فکری (۸ نمره) ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (۴ نمره) ۱- مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی بساید از عذاب جهمم نجات دیدالکم . ۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است با آنکه از امکانات زندگی بهره‌امی ندارم . ۳- به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم دامنم پر کنم هدیه اصحاب را، حواسم بود که در رسم رفاقت برای دوستم هم هدیه ای بدارم . ۴- آن لحظه که تو را به درگاه حق تجلی و قرب باشد. آن وقتی که تو به خدای عزیز باشی . ۵- در نیابد حال پخته هیچ خام. افراد بی بهره از عشق و بی نصیب از دریای معرفت الهی هستند . ۶- بفکن ز پی این اساس تزویر. از رسم باید این نیرنگ و دورویی را از بین برد . ۷- از سر بکش آن سید معجر بنشین به یکی کبود او روند . ۸- فراش باد صبار گفته تا فرش زمر دین بگسترده . خداوند به پادشاه گفته است تا دشتی سردسیر بهر ورا در					
۰/۲۵	ب	درک مطلب ۴ (نمره) ۹- بیت «عاشقان کشتگان معشوقند بر نیاید ز کشتگان آواز» با کدام بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟ الف) این همه ناله‌های من نیست ز من همه از و ست / کز مدد لعل لبش بی دل و بی زبان شدم ب) باتیر غمت لب به شکایت نگشودم / از کشته شمشیر تو آواز نیاید ج) کشته معشوق را در دنیا باشد که خلق / زنده به جانند و ما زنده به تاثیر او د) لالند عارفان تو از شرح چند و چون / از معرفت خبر نشد آن را که لال نیست ۱۰- شاعر در همه ابیات به جز بیت به بی عدالتی و وضع ناپسامان دستگاه حکومت اشاره کرده است . الف) گفت: نزدیک است والی را سرای آن جاشویم / گفت والی از کجادر خانه خمار نیست ب) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست ج) گفت آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه / گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست د) گفت می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت: و صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست					
۰/۲۵							

حسین قلی
 ۰۱۱۰۴۶۷۷۸۷
 ۰۹۰۵۸۵۰۶۹۹۱

	۱۱- بیت زیر بیانگر کدام ویژگی جوامع استبدادی است؟	
۰/۵	گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» / گفت: «پوسیده‌است جز نقشی ز بود و تار نیست»	
۰/۵	ریشه خوارگی - تهن دست و غفران را جامه	
۰/۵	۱۲- باتوجه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. از سیم به سربیکی گله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند» الف) منظور شاعر از گله خود سیمین چیست؟ بیاورد ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می‌کند؟ پنهان کردن چهره دزدان ابرها	۰/۵
۰/۵	۱۳- باتوجه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» به نظر فرخی کدام ملت‌ها در گذر روزگار، فراموش خواهند شد؟ ملتی که مردم اندیشه ندارند	۰/۵
۰/۵	۱۴- باتوجه به بیت «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد» الف) منظور از «ماهی» چیست؟ عاشق ب) ترکیب «روزش دیر شد» چه مفهومی دارد؟ بی‌نسیب و بهره	۰/۵
۰/۵	۱۵- مفهوم بیت زیر چیست؟ «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» دست کشیدن از چیزهایی که ارزش برای ارزش داشتن	۰/۵
۰/۵	۱۶- در عبارت «به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را، چون برسدیم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.» الف) عبارت «چون به درخت گل رسم» بیانگر کدام حال عرفانی است؟ حرمت و معرفت رفاقت ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟ بی خود شدن از خود	۰/۵
۰/۵	۱۷- مفهوم بیت زیر چیست؟ «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان» ملتی که سر پناه و رهبر دارد نگران مشکلات نباشد قلمرو زبانی (۷نمره)	۰/۵
	۱۸- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. در نفیرم مردوزن نالیده اند / فریاد بلند از سر بکش این سپید معجر (وسری) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد مقرر و معین گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم خسارت	ج
۱/۵	۱۹- در میان گروه کلمات زیر، نادرستی املائی را بیابید و تصحیح کنید. صفوت آدمیان- بهر مکاشفت- خوان نعمت- غوغا و فریب- حوضه ادیب بزرگ- تزرع و زاری- غایت عشق-	
	بهر صوره تضرع و زاری	

	بنای تزویر - شیر ارقند - حد و مجازات	
۱	۲۰- با توجه به معنا، املائی صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید	
۰/۵	الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان حلیه جمالش به تحیر (منسوب - منصوب) ب) تابستان وصال، درست به هنگام، می آمد و ما را از (قرب - غربت) زندان شهر به میهن دامن گسترمان، کویر می برد	
۰/۵	۲۱- در عبارت «تخم خرمایی به یمن تربیش نخل باسق گشته» الف: چه واژه ای حذف شده است؟ ب: به چه قرینه ای؟ است (فعل) معنوی	
۰/۵	۲۲- مورد حذف شده را در بیت «فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند، مثل من است» بیابید و بنویسید حذف به چه قرینه ای صورت گرفته است؟ مفعول معنوی	
۰/۵	۲۳- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراغ / تابگویم شرح درد اشتیاق مفعول ب) محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند مصدر	
۰/۵	۲۴- در بیت «تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر، چهر دل بند» الف) ضمیر «ت» مضاف الیه کدام کلمه است؟ (وسی) ب) در مصراع اول، نهاد کدام است؟ چیستیم	
۰/۵	۲۵- تفاوت معنایی «نیست» را در دو مصراع زیر بررسی کنید. نا بود باد - نابود شود باد نیست / آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد	
۰/۵	۲۶- نقش دستوری کلمات مشخص شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست است؟ الف) فرآش باد صبا را گفته (مفعول) X ب) بگرای چو ازدهای گرز (متمم) ✓	
۰/۵	۲۷- در عبارت: «گفت: به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت» الف: نوع حرف "را" چیست؟ متمم - ب - در کجا جهش ضمیر صورت گرفته است، جایگاه اصلی ضمیر کجاست؟ گلام - مست - متمم - مستم - مستم کرد	
۰/۵	ج- فعل گفت گذرا به مفعول است. مفعول آن چیست؟ دامنی	
۰/۵	۲۸- در عبارت زیر، یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید. در حیات چادر زدیم، و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به اتاق بکشانند. وصفی - اضافی	د

۰/۵	۱- آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی ۲- یک دم غریق بحر خدا شو گمان میر✓ ۳- گر نور عشق حق به دل و جان افتد ۴- وجه خدا اگر شودت منظر نظر د- از بین واژه های به هم ریخته زیر دو مصراع از دو بیت جداگانه را مرتب نمایید ۰/۵ (بکوش ، ای پسر ، ادیب ، در مکتب ، زیر و زبر شود ، بنیاد ، که ، شوی ، حقایق ، پیش ، هستی ، روزی ، پدر ، هان ، تو چو ، عشق) در مکتب حقایق پس ادیب عشق / هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی
شماره 2	نام دانش:
	ایران توننه توشه ای برای موفقیت